Ahti Fagerblom 28.3.2024

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

Maa- ja metsätalousvaliokunta, asiantuntijakuuleminen 2.4. 2024

Asia: E 10/2024 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto - EU:n vuoden 2040 ilmastotavoite sekä eteneminen kohti ilmastoneutraaliutta vuoteen 2050 mennessä

Pyydettynä lausuntona komission ilmastopolitikkaa koskevasta tiedonannosta Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

- Suomi korostaa erinomaisesti, että hiilinielujen korostamisen sijaan ilmastopolitiikan tulee painottaa päästöjen vähentämistä
    - Suomen tulisi vielä selvemmin ja johdonmukaisemmin korostaa, että nimenomaan *fossiilisten* päästöjen vähentämisen on oltava ilmastopolitiikan ykköstavoite
    - Suomen tulisi vielä tarkemmin kuvata miksi epävakaat metsänielut eivät sovi ilmastopolitiikan selkänojaksi (hyönteistuhot, taudinaiheuttajat, metsäpalot, lumituhot, myrskytuhot, teollisuuden vaihteleva puuntarve, hiilinielulaskentaan liittyvät epävarmuudet, vaihteleva puuntarve jalostukseen ja kaukolämmön tuotantoon)
- Suomi tuo hyvin esille, että biotalous on otettava huomioon myös energia- ja ilmastopolitiikassa
    - Suomen tulisi tuoda selvemmin esille, että biotalous on integroitava ilmasto- ja teollisuuspolitiikkaa koskeviin aloitteisiin ja lainsäädäntöihin, jotta biotalouden talous-, työllisyys- ja ilmastopotentiaali voidaan hyödyntää täysimääräisesti Euroopassa

Kunnianhimoisen ilmastotavoitteen toteutuminen edellyttää joustavaa ja käyttökelpoista keinovalikoimaa

Euroopan komission suosittelema 90 prosentin päästövähennystavoite vuodelle 2040 on erittäin kunnianhimoinen. On erinomaista, että Suomi painottaa päästöjen vähentämistä. Viestin selkeyttämiseksi Suomen tulisi kannassaan johdonmukaisesti painottaa nimenomaan *fossiilisten* päästöjen vähentämistä, koska fossiilisten raaka- ja polttoaineiden käyttö on ilmastonmuutoksen juurisyy.

Suomi tuo hyvin esille, että investoinnit ml. biotalous ovat olennainen tapa irtautua fossiilitaloudesta sekä vahvistaa talouskasvua ja EU:n strategista autonomiaa. Metsäteollisuus kannattaa Suomen lähestymistapaa, jossa päästötavoitteisiin pyritään useilla eri keinoilla, mutta ilman yksityiskohtaista velvoittavaa sääntelyä:

- Kestävän biotalouden ja kiertotalouden merkityksen korostaminen
- Teknologisten hiilinielujen edistäminen ja talteen otetun biogeenisen hiilidioksidin hyötykäyttömahdollisuudet

    - *Suomen tulee tarkentaa kantaa siten, että biogeenisen hiilidioksidin talteenottoa ja hyödyntämistä on edistettävä kannustimin eikä velvoittein. Tarvittava uusi teknologia ei synny velvoitteiden vaan kannustimien avulla.*
- Ydinenergian myönteinen rooli ilmastotavoitteiden saavuttamisessa ja sähköistämisen edistämisessä
- Energiatehokkuuden ymmärtäminen siten, että se ei rajoita fossiilittoman energian tuotantoa ja käyttöä
- Kuljetussektorin ml. meriliikenteen kustannustehokkuuden korostaminen
- Riittävien joustojen saaminen EU:n energia- ja ilmastoarkkitehtuuriin sekä jäsenvaltioiden välisten päästövähennysvelvoitteiden erojen kaventaminen ns. taakanjaossa
- Hiilivuodon hallinta teollisuuden kilpailukyvyn turvaamiseksi suhteessa kolmansiin maihin
    - *Suomen tulisi pitää esillä myös hakkuuvuodon riskiä tapauksessa, jossa puunkäyttöä rajoitettaisiin Euroopassa. Tällöin hakkuut siirtyisivät Euroopan ulkopuolelle.*

Biotalouden hyödyistä tarvitaan kokonaiskuva ja sitä on edistettävä useilla rintamilla

Suomi korostaa ansiokkaasti teollisuuden puun saatavuutta sekä sen vaatimaa aktiivista ja oikea-aikaista metsänhoitoa. Perinteisesti biotalous on jäänyt EU-hankkeissa sivurooliin tai sitä on tarkasteltu vain nielu- ja energiapolitiikan näkökulmasta, jolloin biotalouden merkitys ja potentiaali Euroopan taloudelle, työllisyydelle ja ilmastotavoitteille on jäänyt katveeseen.

Jatkossa EU-vaikuttamisessa on tärkeää pitää esillä, että moni ilmastopolitiikassa tavoiteltava asia pohjautuu teollisuuden puunsaannin varmistamiseen. Tällaisia ovat esimerkiksi

- hiilidioksidia varastoiva puurakentaminen
- ns. substituutio eli runsaasti fossiilisia päästöjä aiheuttavien tuotteiden korvaaminen puupohjaisilla tuotteilla (mm. pakkaukset, hygienia, tekstiilit, akkumateriaalit, komposiitit, biomuovit, leivinpaperit, liikennebiopolttoaineet ja biokemikaalit)
- hiilidioksidin talteenotto ja hyötykäyttö uusilla teknologioilla
- uusiutuvan energian tuotanto, joka pohjautuu jalostukseen kelpaamattoman puun energiahyödyntämiseen.

Suomen hyvää kantaa tulisi terävöittää siten, että edellä mainittu kokonaiskuva olisi selkeä ja helposti ymmärrettävissä myös sellaisissa maissa, joissa metsätaloudella ja puunkäytöllä ei ole merkittävää roolia.

Metsäteollisuus ry

Paula Lehtomäki
toimitusjohtaja